

Funerair Erfgoed

Bijdrage 5

door Jan Olsen

Met deze vijfde bijdrage over ons funerair erfgoed zetten we onze wandeling verder langs de nog resterende grafmonumenten op het kerkhof palend aan de Sint-Martinuskerk. Ook deze keer weten we kennis te nemen van enkele zeer markante persoonlijkheden die een stempel hebben weten te drukken op het gemeenschapsleven van onze gemeente.

We houden eerst even halt aan de laatste rustplaats van **de familie Picha-Dierickx**. Het monument bestaat uit een zuil bekroond met een kruisbeeld en staande op een min of meer kubusvormige blok waarop een plaat is bevestigd met daarop de vermelding van wie er begraven ligt, met name het echtpaar Thomas-Picha en daaronder R.I.P. (Requiescant In Pace, vrij vertaald: hij of zij ruste in vrede). Op de zuil is een stenen krans aangebracht (symbool voor het eeuwig leven) met daarin nog één resterende foto op porselein, namelijk deze van Emma Dierickx (dochter van Pieter Dierickx, burgemeester van Melle van 1865 tot 1885, zie ook De Gonde jaargang 39 - 2011- nr. 1 p. 6), de andere, deze van haar echtgenoot Thomas Picha is verdwenen. Een zuil verwijst in de funeraire symboliek naar geestelijke kracht en standvastigheid.

Thomas Picha werd geboren te Gent op 19 juli 1866 als zoon van de fabrikant Thomas Picha (1816-1896) en Eugénie Van De Velde (1822-1882). Hij huwde te Melle op 26 mei 1886 met Emma Dierickx (° te Melle op 31 december 1861 als dochter van voornoemde Pieter, 1806-1893, en Stephanie Liedts, 1838-1913).

Thomas Picha was zoals zijn vader een ondernemende persoonlijkheid, zijn firma 'Thomas Picha en Cie' (cementfabrikanten) kocht in 1902 de gebouwen van de gewezen fabriek van Louis Le Grand tegen Kwatrecht. Er werden er o.a. cementen vloertegels met ingekleurde motieven geproduceerd. In de collecties van het Gemeentelijk Museum hebben we enkele van deze exemplaren steken, die ons geschonken werden door een achterkleinzoon, met name Jean Vander Auwermeulen. Thomas Picha was ook een man met frisse ideeën, zo liet hij in de kelders van zijn bedrijf grotten bouwen met stalagmieten en stalactieten erbij. Het werd op zondag een ware toeristische trekpleister, Thomas Picha gidste de bezoekers door gangen en zalen, trappen op en af en liet ze dan opeens de hoogte inkijken en heel hoog zag men daglicht, zo diep zaten ze liet de gids hen verstaan, doch in werkelijkheid stonden ze onder een in onbruik geraakte fabrieksschoorsteen en keken ze daar de hoogte in, ze zaten helemaal niet zo diep onder de grond maar waren wel in de loop van de wandeling door de negrotten gedesoriënteerd geraakt. De hele zaak stond bekend als 'de grotten van Kwatrecht', er werden zelfs zichtkaarten hieromtrent uitgegeven.

Een andere realisatie van hem was het bouwen van een volledig uit beton opgetrokken woonhuis (inclusief het dak), het bestaat nog en bevindt zich langs de Brusselsesteenweg tegen het kruispunt met het Gemeenteplein. In de voorgevel is een medaillon met zijn portret aangebracht, een werkstuk van de Gentse beeldhouwer Domien Van den Bossche. Een achterkleindochter van hem is daarin nog steeds woonachtig.

Medaillon met portret van Thomas Picha.

Hij was ook een tijdje politiek actief in Melle, dit als gemeenteraadslid van 1900 tot 1905 onder het burgemeesterschap van Gustaaf Botelberge en Joseph Halart. Thomas Picha overleed te Melle op 25 september 1905, zijn echtgenote eveneens te Melle, doch meer dan dertig jaren later, namelijk op 28 oktober 1936.

Na de dood van Thomas Picha werden de fabrieksgebouwen te Melle verkocht aan de textielfirma De Backer-De Rudder.

De porseleinen foto van Emma Dierickx.

De betonnen woning van Thomas Picha.

Het grafmonument van de familie Picha-Dierickx.

De grotten van Kwatrecht.

Grafmonument van de familie Botelberge-Verriest.

Woning van de familie Botelberge.

Portret van Gustaaf Botelberge.

Gustaaf Botelberge met zijn echtgenote, zijn kinderen en zijn kleinkinderen in de tuin.

Naast de laatste rustplaats van het koppel Picha-Dierickx bevindt zich het grafmonument, type sarcofaag, van **de familie Botelberge-Vertriest**.

De bloemisterij van Leopold Botelberge en Céline De Coster.

Het oud-gemeentehuis langs de Brusselsesteenweg.

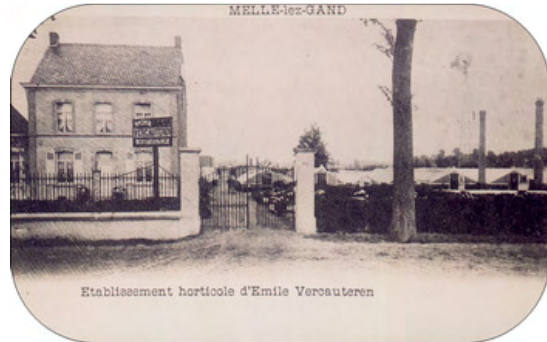
De blauwfabriek na de verwoestende gevechten op 7 september 1914 tegen de oprukkende Duitse legertroepen.

Gustaaf Botelberge, tijdens zijn leven bekend als nijveraard, werd geboren te Gent op 8 mei 1843 en huwde er op 3 april 1869 met Valentina Vertriest (° te Gent op 12 november 1846). Gustaaf Botelberge was actief in een bedrijf tegen Kwatrecht dat linnen verfde en indertijd bekend stond als de zogenaamde blauwfabriek, ook nog "l'Ultramarine" genaamd. Arthur Verhaegen (bijgenaamd 'de rode baron', medestichter van het anti-socialistisch dagblad 'Het Volk' en notoir volgeling van de neogotiek) en Louis van de Poele (beiden telgen uit bekende 19de eeuwse Gentse burgerfamilies) zaten eveneens met een deel van hun kapitaal in dit initiatief. In 1895 lieten ze de qua stijl eclectische (en nog bestaande en ons bekend met de naam "Thérèse Ange" of "Marie Henriëtte") villa langs de Brusselsesteenweg bouwen (heden het nr. 248). Gustaaf Botelberge maakte vanaf 1879 deel uit van de Melse gemeenteraad en werd in 1882 burgemeester, deze functie behield hij tot zijn overlijden in 1903. Het is onder zijn burgemeesterschap dat in 1886 het gemeentehuis langs de steenweg werd gebouwd, vandaag spreken wij van het oud-gemeentehuis (vorig jaar nog beschermd als monument), dit gebouw biedt sinds begin de jaren 1970 onderdak aan het Gemeentelijk Museum. Via de katholieke strekking werd hij in het kanton Oosterzele in 1894 verkozen tot provincieraadslid, een mandaat dat hij behield tot zijn dood. Een zoon van hem, met name Leopold, werd op vaders initiatief bloemist en huwde met Céline De Coster, dochter van de bloemist Joseph De Coster en Octavie Vercauteren. De bloemisterij Botelberge-De Coster was gevestigd langs de Brusselsesteenweg op de wijk Zwaanhoek.

Gustaaf Botelberge overleed te Gent (in een residentie die hij bezat in de Sint-Pietersnieuwstraat) op 22 december 1903, na diens dood verhuisde zijn weduwe naar Gent. Daar overleed zij in haar woning op de Charles de Kerchovelaan op 19 oktober 1920.

Het volgende grafmonument, bekroond met een eenvoudig stenen kruisbeeld met Christusfiguur, behoort toe aan **de familie Vercauteren-Van Olmen**. De bloemist Emiel Vercauteren zag het levenslicht te Heusden op 12 juli 1855. Hij huwde op 5 november 1883 te Norderwijk (een gemeente in de provincie Antwerpen) met Mathilde Van Olmen (° te Norderwijk op 22 december 1855). Zijn oudere zuster Octavie Vercauteren (° te Heusden op 21 oktober 1849) was in 1870 te Heusden gehuwd met de Mellenaar Joseph De Coster (burgemeester te Melle van 1905 tot 1912), deze beide laatsten waren de ouders van Celina De Coster met wie Leopold Botelberge (zie hierboven) huwde. Via zijn nichtje was Emiel dus verwant met de familie Botelberge. Het gezin Vercauteren-Van Olmen baatte op de wijk Zwaanhoek eveneens langs de Brusselsesteenweg een bloemisterij uit, we mogen hen overigens tot de eerste generaties bloemisten rekenen die Melle de roem gaven die tot ver buiten 's lands grenzen reikten. Een zoon van hen, Joseph Aloïs Vercauteren, eveneens bloemist, was van 1921 tot 1926 gemeenteraadslid te Melle.

Emiel Vercauteren overleed te Melle op 28 maart 1903, zijn echtgenote, Mathilde Van Olmen verhuisde op hoge leeftijd, namelijk in november 1939 naar Gent, haar overlijdensdatum is ons niet bekend.

De bloemisterij van Emiel Vercauteren.

Het grafmonument van de familie Vercauteren-Van Olmen.

(wordt vervolgd)

Europese Nacht van de Vleermuis

Dit jaar gaat onze Europese Nacht van de Vleermuis door in Gavere. Deze jaarlijkse activiteit heeft als doel die mysterieuze en veelal onbegrepen zoogdiertjes in een goed nachtlucht te stellen.

Dat gebeurt aan de hand van een boeiende presentatie over het reilen en zeilen van deze sympathieke fladderaars. Daarna nemen ervaren vleermuisgidsen je mee op een nachtelijke tocht langs een oude Scheldearm en doorheen een kasteelpark waar we vleermuizen zullen kunnen zien en vooral ook horen via de 'batdetector'.

Onderweg passeren we verder nog een 'spannende verhalen'-plek, krijgen we allerlei geluiden van nachtdieren te horen en nemen we een kijkje in een ijskelder. Ook zullen we tijdens deze tocht uitgebreid kunnen kennismaken met die andere interessante nachtelijke fladderaartjes, nl. de nachtvlinders.

Het bat-café is continu open en voor de liefhebbers zijn er overheerlijke stukken taart verkrijgbaar. Voor de kleinsten is er ook gratis kindergrime voorzien.

Deze gratis activiteit gaat door op zaterdag 27 augustus vanaf 19.00u in Gemeentelijk Ontmoetingscentrum De Racing, Markt 20, 9890 Gavere. Inschrijven is niet nodig.

Er zijn parkeermogelijkheden op het marktplein zelf of op de parking aan de Sportdreef .

Voor buggy's en andersvaliden is een speciaal traject voorzien.

David Galens
david.galens@skynet.be

